

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางการวัดพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อขออนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร

เทศบาลเมืองได้ขอหารือกรณีการวัดพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร เพื่อประกอบการขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วย เทศบาลเมืองได้รับแจ้งจากผู้ประกอบการรายหนึ่งว่ามีความประสงค์จะขอจัดตั้ง สถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่เสิร์ฟอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (๑) มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร และมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ ก่อนการจัดตั้ง และกฎกระทรวง สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง การวัดขนาดพื้นที่สถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ต้องวัดพื้นที่ของสถานที่จำหน่ายอาหาร เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาต โดยมีแนวทางในการพิจารณาการวัดขนาดพื้นที่ของสถานที่จำหน่ายอาหารว่ามีขนาดไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร นั้น การวัดขนาดพื้นที่ของสถานที่จำหน่ายอาหารต้องวัดตามขนาดพื้นที่ดังนี้

- พื้นที่ที่ใช้จำหน่ายอาหาร
- พื้นที่ที่จัดให้สำหรับบริโภคอาหาร
- พื้นที่ที่ใช้ทำประกอบหรือปรุงอาหาร
- พื้นที่ที่ใช้เสิร์ฟอาหาร

รวมถึงพื้นที่ต่อเนื่อง เช่น ห้องส้วม โดยพื้นที่ดังกล่าวจะนับเป็นพื้นที่ที่นำมายื่นคำขอประกอบกิจการทั้งหมดตามเอกสารที่ยื่นขอ

เทศบาลเมืองจึงขอหารือในประเด็นการวัดขนาดพื้นที่สถานที่จำหน่ายอาหารในบริเวณลานจอดรถในสถานประกอบการที่เป็นพื้นที่ต่อเนื่อง แต่มิได้มีการใช้เป็นพื้นที่สำหรับเสิร์ฟอาหารหรือจำหน่ายอาหาร เข้าข่ายเป็นพื้นที่ต่อเนื่องได้หรือไม่ และสามารถนำพื้นที่ดังกล่าวมาคิดค่าธรรมเนียมหรือไม่อย่างไร เพื่อสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๑.) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

ตามมาตรา ๓๘ กำหนดว่า ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ ก่อนการจัดตั้ง

๒.) กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ได้แก่ การดูแลสุขลักษณะของสถานประกอบการ สุขลักษณะของกรรมวิธีในการปรุงประกอบ สุขลักษณะของภาชนะอุปกรณ์ และสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ : การวัดขนาดพื้นที่สถานที่จำหน่ายอาหารในบริเวณลานจอดรถในสถานประกอบการที่เป็นพื้นที่ต่อเนื่อง แต่ไม่ได้มีการใช้เป็นพื้นที่สำหรับเสิร์ฟอาหารหรือจำหน่ายอาหาร เข้าข่ายเป็นพื้นที่ต่อเนื่องได้หรือไม่ และสามารถนำพื้นที่ดังกล่าวมาคิดค่าธรรมเนียมหรือไม่อย่างไร

ความเห็น : กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีเจตนารมณ์ที่จะดูแลและคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เมื่อวิเคราะห์บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแล้ว เห็นว่าบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ มุ่งเน้นในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะ และมีได้มุ่งเน้นในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม อีกทั้ง บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการวัดขนาดพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การวัดขนาดพื้นที่ของสถานที่จำหน่ายอาหารเพื่อใช้ประกอบการคิดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งตั้งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งควรพิจารณาวัดตามขนาดพื้นที่ที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการหรือการให้บริการหลักของสถานประกอบการ พื้นที่ที่ใช้จำหน่ายอาหาร พื้นที่ที่จัดให้สำหรับบริโภคอาหาร พื้นที่ที่ใช้ทำประกอบหรือปรุงอาหาร และพื้นที่ที่ใช้เสิร์ฟอาหาร

กรณีลานจอดรถของสถานที่จำหน่ายอาหาร ถึงแม้ว่าจะมีพื้นที่ต่อเนื่องกับสถานประกอบการ แต่ไม่ได้เป็นจุดให้บริการหลักของสถานที่จำหน่ายอาหาร จึงเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเห็นสมควรวัดพื้นที่ดังกล่าวเพื่อใช้ประกอบการคิดค่าธรรมเนียมหรือไม่ ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในการดูแลเพื่อป้องกันเหตุรำคาญที่อาจเกิดขึ้น เช่น ฝุ่นละออง เสียงดังจากการจราจรที่แออัด เป็นต้น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขข้ายใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งเพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติตามสุขลักษณะสำหรับพื้นที่ส่วนดังกล่าวเป็นการเฉพาะรายก็ได้

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

มิถุนายน ๒๕๖๓

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

